REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori netrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsebet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 193. Brașov, Miercuri 3 (16) Septemvrie. 1908.

Un spectacol al timpului.

La Budapesta s'a desfășurat Dumineca trecute un spectacol, ce aruncă reflexele sale înainte și face să se vadă conturile unui tablou al viitorului, care numai pace, liniște și bunăînțelegere între cetățenii acestei țări nu prezice. In aceasta zi și-au ținut adecă mari adunări poporale catolicii și socialiștii și fiindcă antagonismul între aceste două tabere este așa de ascuțit nu s'a putut, ca fiind adunat la un loc atâta popor și atâta proletariat din capitală și întâlnindu-se unii cu alții, să nu isbucnească între ei atacuri și părueli ce n'au putut fi suprimate decât numai după intervenirea poliției, care s'a folosit și de armă într'un mod destul de brutal.

In hala cea mare industrială din Budapesta s'a întrunit Duminecă la $3^1/_2$ după amiazi al VIII-lea congres al catolicilor. Magnatul conte Iosif Mailath, care a ținut discursul festiv de deschidere înaintea unei adunări de mii de oameni, a desfășurat steagul catolicismului militant sub deviza: „Creștinul bun este totodată cel mai bun cetățean“. El vede creștinismul amenințat de doctrina oamenilor, cari au pornit pe cărări rătăcite. „Noua știință desprețuește“, zice el, „cu îngâmfare credința, dar veacul desamăgit însuși și națiunile trezite din amețeală ridică glasul lor protestător. Se înșală însă cei ce cred că aceasta deșteptare este a se atribui exclusiv reacțiunei și clericalismului. Adversarii creștinismului și ai religiunei au atacat mai întâiu biserica catolică, apoi creștinismul și în fine ori-ce religiune pozitivă. Ei vreau să ne facă să credem, că nu trecutul nostru este baza vieței noastre prezente și viitoare, vreau să ne facă să credem, că nu e de lipsă ca Maghiarul să rămână Maghiar în această țară. Poporul poate trăi, zic ei, și fără de — națiune. Aceasta este adevărata reacțiune, și încă culpabilă, căci esistă și o reacțiune îndreptățită...“ Mailath a terminat vorbirea sa îndreptată mai vârtos în contra socialiștilor zicând: „Cestiunea socială sau va putea fi rezolvată cu creștinismul, în semnul crucei, sau nu va fi rezolvată de loc. Mijlocul principal al păcii și al bunăstărei sociale este: reîntoarcerea la creștinism“...

In acelaș timp când era întrunit congresul catolic în hala industrială, s'a ținut pe piața cea mare din păduricea orașului o adunare a partidului social-democrat din Budapesta, care fu conchemată în semnul agitațiunei pentru votul universal, dar care în fața mișcării catolicilor, a înscris în programul său și „combaterea clericalismului“. Deja des de dimineață s'au început frecările între publicul socialist și cel venit pentru congresul catolic.

Socialiștii au încercat să împiedece pe membrii congresului catolic cari purtau însemnul lor, de a participa la serviciul divin în biserici. Din cauza aceasta s'au întâmplat încăierări. Plebea socialistă striga: „Jos cu reverenzile! Popii vă duc de nas și vă înșală! Nu lăsați să vă nebunească!“

Esclamările de felul acesta caracterisează dispoziția dușmănoasă ce domnea între ambele tabere. Aceste atacuri intolerante socialiste au detras mult din valoare protestului, ce a urmat în cestiunea votului universal. Vorbitorul Tarczai a acuzat coaliția că nu și-a împlinit promisiunile. — „Kossuth și Andrassy (la pronunțarea acestor nume isbucniră cei prezenți în strigăte de „abzug!“) zic că continuă politica părinților lor. Dar faptele lor — îi dau de minciună. Părinții lor au fost mari adversari, pe când fii lor se îmbrățișează, ca să poată împreună asupri poporul. Fac tot posibilul spre a îndemna și pe Rege de a nu-și ținea promisiunea în privința votului universal; ar aduce toate jertfele, ar renunța și la limba de comandă pentru a dobândi aceasta. Și acești oameni ne numesc pe noi trădători de patrie“!

Tarczai a terminat anunțând, că în 27 Septemvrie n. socialiștii unguri vor ținea o conferență cu cei austriaci în Viena în cauza votului universal și esprimând între aplauzele adunării încrederea în cuvântul dat de Majestatea Sa. „Și-l va ținea cu toate machinațiunile inimicilor noștri.“

E foarte regretabil, că imediat după aceasta s'a întâmplat ciocnirea cu adversarii nu pe tema votului universal, ci pe cea religioasă, urmând excesele contra procesiunei membrilor congresului catolic, suprimate cu forța de către poliție.

Candidați români pentru parlamentul turc. Din Macedonia se comunică, că pe lângă d-l N. Bațaria, care va candida la un scaun de deputat în vilaetul Salonic, vor mai candida în vilaetul Monastir d-nii Dr. Filip Mișea medic și d-l C. Metta advocat.

D-l N. Bațaria și-a început săptămâna trecută turneul electoral. La Veria d-l Bațaria a fost primit de întreaga populație românească în frunte cu neobositul ei președinte d-l Toli Hagiagogu. Dela Veria d-l Bațaria s'a dus la Selia, unde aproape toată populația a eșit afară din comună întru întâmpinarea d sale. A fost primit cu salve de puști și cu strigăte: trăiască libertatea, patria, națiunea română. Elevii cântau »Deșteaptă-te Române« și pe fețele tuturora se putea ceti veselia și satisfacția sufletească. Aici a avut loc o întrunire în biserica comunală, unde d-l Bațaria, într'un discurs foarte bine documentat a dat să înțeleagă tuturora importanța schimbărei situațiunei și avantagiile ce vor decurge pentru români de pe urma acestei schimbări. Cuvântarea d-lui Bațaria a produs o adâncă impresie. Mulți bătrâni în timpul când vorbea d-l Bațaria plângeau de bucurie. Dela Selia d-l inspector Bațaria s'a dus în comuna Xirdivad, unde de asemenea i-s'a făcut o primire și mai entusiastă. Dela Caraferia d-l N. Bațaria s'a dus să viziteze toate comunele românești din Meglenia, între cari și pe românii musulmani din marea comună Nânta.

Politica externă a Turciei. In intervievul acordat reprezentantului Agenției Telegrafice din Petersburg (Vestnic) de către ministrul afacerilor străine al Turceii, Tewfik pașa, acesta a declarat că Turcia va urmări față de toate puterile o politică pașnică și amicală, apărând interesele naționale și neamestecându-se în conflictele internaționale. Raporturile cu Rusia sunt din cele mai bune și noul ambasador turc la Petersburg a primit ordine de a le menține și pe viitor cât mai amicale.

In Macedonia, Turcia se va strădui să introducă reforme ca în tot restul țărei. Prima reformă va fi ceea a justiției. Budgetul macedonean va fi considerabil redus, ne mai fiind necesar acuma să se țină acolo numeroase trupe. Intru cât privește supra taxa de 3 la sută, ea va continua deocamdată să fie întrebuințată pentru budgetul macedonean, dar ministrul își propune ca în această chestiune să ajungă la un nou acord, dacă se vor semna tratatele de comerț cu puterile străine.

Rolul tinerimei întru luminarea poporului.

Tesa, cu care doresc a mă ocupa în acest mic articol, este cu mult mai însemnată, decât ca să merite a fi tractată numai între astfel de înguste cadre, între cari s'a încumătat a-o cuprinde modest subscrisul. Și dacă pe lângă toate aceste totuși încerc să mă ocup cu dânsa, o fac în nădejdea, că cele atinse aci în fuga condeiului vor afla vr'un resunet oareșcare baremi acolo, unde țântesc cu dânsa și se va deschide în privința aceasta un mic schimb de idei pe cale ziaristică.

Si chiar acesta mi-e scopul meu principal.

Cred, că e superfluu să accentuez și din partea mea, că vremurile de azi sunt foarte critice pentru noi, mai critice poate ca ori și când.

Cunoaștem cu toții situația, în care ne-au adus legile școlare alcătuite în timpul din urmă în mânia tuturor protestărilor noastre, legi, cari ne ating acolo unde mai tare ne doare, în iubirea de dulcea noastră limbă strămoșească.

Și dacă vremurile mari din trecut au creat și o tinerime mare la suflet și la înălțimea chemării sale, cu cât mai mult ar fi de dorit azi o astfel de tinerime.

Representanții tinerimei de azi in multe privințe pot lua esemplu dela înaintașii lor mari de odinioară.

Poporul nostru azi mai mult ca ori și când are lipsă de povățuitori și luminători adevărați, cu atât mai vârtos, că cei chemați s'o facă aceasta, în multe locuri — durere — nu-și mai înțeleg, ori greșit își înțeleg chemarea de a lumina poporul. Cu alte cuvinte sunt mulți »luminători“, cari numai lumină nu răspândesc.

Materialismul, ce predominează spiritul timpului de azi, a cuprins în brațele sale și o parte mare a acestor luminători ai poporului.

Intre astfel de împrejurări trebue să apelăm și la un factor mai nepreocupat de

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Prima mea fotografie.

(Fine.)

A patra zi fotograful îmi trimise fotografia. Inainte de a mi-o da băiatul, i-o smulsei din buzunar, o desfăcui din hârtie și-mi aruncai ochii cu lăcomie, să-mi văd chipul ofilit, pregătit de moarte. Dar minune, în loc să văd o față tristă, o frunte încrețită, ochi turburi, obraji ofiliți — vedeam o frunte limpede, ochi vii, față vioae ș'o gură care par'că sta să zâmbească. Ochii păreau, că străbat în adâncuri necunoscute, unde li-se desvălește în toată splendoarea sa viața și nu chipul întunecat al morții. Nici urmă de durere, nici urmă de boală pe chipul meu, pe care de altfel mă convinsesem din desele reviste, pe cari le ținusem pe fața mea în oglindă, că e palidă, lipsită de timbrul vieții și că samănă cu coloarea, ce o au nebunii în clipe lucide sau morții în cele câteva clipe ce urmează după agonie. Incepeam, să mă îndoesc. Eram eu și nu eram eu. Mă uitam, mă fixam în continu și nu-mi venea, să cred, că sunt eu. In sfârșit luai o oglindă și așezai în fața ei fotografia alăturea de chipul meu. Nu eram palid, ochii nu-mi erau turburi, sămânam cu fotografia, deci nu eram bolnav, pentru că fotografia trada sănătatea, vioiciune și fața mea în momentul acesta sămâna cu ea. Poate că era o înșelăciune optică, poate, că despotul meu mă părăsise sau nu mă stăpânea cu toată puterea lui, îi simțeam lipsa, căutam, să-l târ înapoi, să fie iară stăpân nemărginit peste mine, să-i simt greutatea jugului, cu care îmi trudea sufletul. Dar toată sforțarea îmi era zadarnică, simțeam, că-mi lipsește ceva, dar aceastá lipsă mi-o ținea ca pe un ceva trebuincios fotografia. Ea îmi arăta, că chipul pe care-l fixam nu era decât chipul meu și deci fără să simt începeam, să mă identific cu el. Pe neștiute mi-se întindea peste toată ființa o neliniște vădită, care însă nu mă tortura, nu mă agita, ci par'că îmi da putere, îmi vărsa tărie de viață în truditul suflet. Despotul meu perdea simțitor din putere, nu mai era așa de viguros și faptul ăsta, numai ăsta mă făcea să nu cred în schimbarea, ce se petrecea în mine, ci mă îndoiam tot mai mult și așteptam în tot momentul reîntoarcerea boalei mele....

Veni sara. Ceasul din turnul bisericii bătu în tăcerea nopții zece. Mi-era somn. Minune după minune urma. Eu, care până acum mă adormeam numai cu morfină, acum n'aveam lipsă de leacuri, ci deabea așteptam, să mă așez în pat. In tăcerea odăii, tăcere neîntreruptă acum nici de sbârnăitul muștelor — căzui deodată pradă gândurilor. Credeam, că voi putea adormi, dar nu, cu ochii fixați în întunerecul odăii cugetam. Imi reveni iară gândirea monotonă cu toate ficțiile ei incolore, vedeam iară viața în luptă cu moartea și căderea celei dintâi, deosebiam umbre de oameni, cari aleargă fără nici un rost și fără nici un folos în largul lumii, mi-se arătau căpățini de oameni — capete de oameni nebuni — în cari nu vedeam creeri, nu deosebeam lumini, nu zăream nici o scântee, din care ar putea răsări viața vecinică, care să fie stăpână peste moarte. Mi-se părea, că sunt într'un templu larg, în care fiecare cuvânt răsuna în golul pustiu ca o batjocurire a eului, care cu sudori pe frunte caută să strângă comori în lumea asta. Din când în când câte o făclie aprinsă taia văzduhul, era vreo stea, care cădea pradă luptei, ce o fi purtat'o de mii sau de milioane de ani cu atotputernica moarte. Pierea în necunoscut, pierind deodată cu ea și toți aceia, cari visaseră în vecinicia vieții... Ciasul din turn bătu douăsprezece: »Oare de ce mai bate și ceasul ăla — șopteam încet — de sigur ca să-i vestească omului apropierea morții... melancolică vestire, posomorât cântec al clipelor, ce te duc tot mai departe, mai departe, spre întunecatul apus...« Simțeam, cum acest gând începea, să mă fure și să mă ducă spre lumi tainice necunoscute... o boare lină adia de afară și se strecura, răcoritoare pe fereasta deschisă... ochii mi-erau osteniți, pleoapele cădeau grele peste ei... Am adormit.

Dar gândul pribeagul, vecinic călătorul gând n'avea vreme de odihnă.... In mijlocul unei dumbrave răsări din adâncul necunoscut o femeie îmbrăcată în haine albe cu fața albă, cu ochi albastri ca albastrul cerului și cu o cunună de flori pe cap.... Cu pași hotărâți se apropia de mine. fața îi scăpăra în văpaia razelor, cari o învăluiau, cu mâna îmi făcu semn, să nu mă tem. Veni lângă mine.

»Nu te teme — își începu ea cuvântul — eu am fost odată mama ta, iar acum sunt solul vieții. Vin la tine copilul meu, copil rătăcit și fără de noroc, să-ți dau înapoi darurile vieții, pe cari le-ai pierdut în vremea cât ai umblat singur pe

ademenirile de tot feliul şi acest factor, acest far, care răspândeşte — sau cel puţin trebue să răspândească — lumină în întunerecul ce a cuprius sufletele, este: *tinerimea*, nădejdea neamului.

Tinerimei îi încumbă datorinţa de a veni şi ea într'ajutor poporului nostru, deşteptând şi întărind într'ânsul dragostea de limbă şi obiceiurile străbune.

Iar ca să-şi poată tinerimea ajunge acest scop trebue să cerce a ajunge într'un contact cât mai des cu poporul de rând, trebue să-i premeargă cu esemple bune, ca să vază ţăranul nostru, că cutare sau cutare lucru îl fac şi domnii, nu numai el.

Cu multe de toate ne-a hărăzit soartea în decursul vremurilor, dar dintre toate, ce am avut pân' acum, un singur tesaur ne-a mai rămas cu totul neatins: *biserica*, ocrotitoarea noastră de veacuri în bine şi 'n rău.

Şi ş'aceea să ştie, că popor, care să ţină atât de mult la biserică, ca şi poporul nostru român, nu prea găseşti. Evlavia este o caracteristică a ţăranului român. Iar noi nu e permis, să dăm ansă în oareşcare chip, ca să se clatine acest sentiment evlavios în ţăran.

Cu toate aceste însă — fără a avea intenţiunea de a dăscăli pe cineva, la ce nici îndreptăţit nu mă simt, — susţin şi accentuez, că tinerimea noastră, cu puţine escepţiuni, nu e tocmai la înălţime întru împlinirea datorinţelor sale religioase şi faţă de biserică. Nu. Şi ce esemplu frumos iar da poporului de rând tinerimea prin cercetarea bisericei, abstrăgând dela aceea, că chiar prin umblarea la biserică am avea mai dese ocasiuni de a ajunge cu poporul în contact mai des, de a-i câştiga stima şi increderea lui!

Neglijarea acestor datorinţe din partea clasei noastre inteligente şi în special din partea tinerimei noastre, deja până acum îşi are prin unele părţi locuite de Români roadele şi respective urmările sale stricăcioase asupra poporului, cu cari însă aci nu voiesc să mă ocup.

Un alt chip de a contribui la luminarea poporului nostru ar fi, ca tinerimea să descindă cât mai des în mijlocul poporului, să ţină *prelegeri poporale* şi practice combătând relele încuibate în sânul ţărănimei, cum sunt între altele: *alcoolismul*, *luxul*; combătând obiceiul reu al ţăranului de a sprijini pe *străini* şi în special pe *jidini*; combătând *nazarenismul* (sectă pocăiţilor), care în cea mai mare măsură contribue la nimicirea sentimentului naţional, precum şi alte înclinări stricăcioase, ce încep a pătrunde în sânul poporului.

Să ţină *prelegeri practice* despre primele ajutoare medicale, despre drepturile şi datorinţele fiecărui cetăţan la comună, la comitat, la alegerile de tot soiul; despre îmbrăţişarea meseriilor, etc.

Tot atâtea mijloace, cu cari ar putea tinerimea folosi foarte mult ţăranului nostru.

Cam cu 5 ani înainte de asta s'a şi făcut în aceasta privinţă un bun început din partea tinerimei universitare, române din Cluj, care la iniţiativa unui membru însufleţit al ei îşi înfiinţase un cor bisericesc, cu care apoi Dumineca şi sărbători, când nu cânta alternativ în cele 2 bisebiserici române din Cluj, făcea excursiuni prin vreo câteva comune din jurul Clujului.

La aceste excursiuni corul cânta dimineaţa în biserică, iar după prânz se ţineau prelegeri poporale şi producţiuni musicale şi declamatorice, la cari poporul de rând venia cu duiumul.

Se înţelege, că poporul vedea şi auzia aici lucruri frumoase, ce pân'atunci nu avuse ocaziune să vadă şi de aceia astfel de excursiuni lăsau urme neuitate şi neşterse în inima poporului.

Cu vreo 2 ani mai târziu luând exemplu dela cei din Cluj, a început şi tinerimea universitară română din Budapesta să aranjeze astfel de excursiuni.

Mai apoi înfiinţându-se la iniţiativa directorului de atunci al despărţământului Cluj al »Asociaţiunei« şi o agentură a tinerimei, aceasta iarăş a continuat lucrurile frumoase începute de înaintaşii săi.

Dela o vreme însă cine ştie din ce cauză toate aceste porniri bune au încetat.

Se vede entuziasmul de odinioară a slăbit.

Referitor la sprijinirea străinilor — durere — am avut trista ocaziune de a mă convinge, că ţăranul nostru adeseori mai bucuros merge să cumpere dela un străin, decât din dughiana unui român mai bucuros cere sfaturi juridice dela străini, decât dela acei de acelaş sânge cu el, ba ce e mai mult, am observat în câzuri, că chiar icoanele sfinţilor din biserică încă le dă să i-le picteze un jidan, decât ca să încredinţeze cu acest lucru pe unul dintre pictorii români, de cari — slavă D-lui — avem şi încă între ei pictori de samă şi apreciaţi şi de străini. (Şmigelschi, Simonescu etc.)

Mult aş mai putea spune în acnastă, cestiune, dar lipsa de spaţiu mă sileşte să me mărginesc numai la cele de pân'aci.

Alte mijloace, cu cari s'ar putea contribui mai uşor la luminarea poporului nostru, sunt *prelegerile pentru analfabeţi*, *înfiinţarea de coruri* după sistemul celor bănăţene, înfiinţarea de *biblioteci ambulante* în mai multe centre. înfiinţarea de *tovărăşii agricole* după sistemul celor din Selişte de lângă Sibiiu. prin cari ţăranul ş'ar păstra bănişorii în loc să-i înfunde în buzunarul fără fund al lui Iţig, lăţirea *doinelor*, *cântecelor* şi a *dansurilor* noastre *naţionale* etc.

La toate aceste s'ar putea angaja tinerimea noastră, pentrucă nu trebue aci cine ştie ce meştesug ori artă, ci numai o mare dosă de — *însufleţire*.

Iar exemplul venit de sus aproape totdeauna se prinde. Atât deocamdată. Iar acum drept încheiere zic, că m'aş bucura foarte mult, dacă modestele păreri şi observări înşirate aci ar fi întimpinate din partea celor competenţi cu aceeaş bunăvoinţă şi dragoste frăţiască şi naţională, cu care le-am dat eu în vileag.

Dr. I. Cl. Iuga — Zenius.

Scrisoare din Cluj.

— 13 Sept. n. 1908.

Alegerea de învăţătoare. — Adunarea generală la parohia unită. — Concluziune.

In 10 Sept. n. a espirat concursul la postul de învăţătoare dela şcoala noastră de fete, despre care şi »Gazeta« a luat notă.

După cum aflu au concurat 11 învăţătoare şi învăţători. Senatul şcolastic întrunit Vineri, în 11 Sept. n. în şedinţă, a ales cu aclamare unanimă pe d-na Maria G. Vilt n. Turcu, din Blaj, fostă învăţătoare în Feneşul-săsesc. Aleasa a fost cea mai cualificată, şi după documentele ce le-a produs, şi după praxa ce a dovedit cu atestate. Fie ca să şi răspundă aşteptărilor îndreptăţite ce leagă de noua învăţătoare, spre a întemeia bine şcoala română de fete în Cluj.

*

S'a pomenit în »Gazetă« şi de adunarea generală a parohiei unite, care s'a ţinut azi. Adunarea s'a deschis în biserică la oarele $11^1/_2$ printr'o potrivită cuvântare. Publicul de faţă era numeros, şi interesul pentru adunare era viu, mai ales după clevetirile ce se făcuseră printr'un ziar, din partea unui declasat, căruia îi place să iscălească »mai mulţi«. înşelându-se pe sine, ca şi când ar mai fi cineva ca să-l urmeze.

După îndrăzneţele neadevăruri debitate, va fi de interes a constata, că curatorii din Cluj au fost aleşi în 9 Aprilie 1905, deci abia au încheiat ciclul gestiunei sale. Socotelile ce le-au prezentat adunării generale, în parte tipărite, deci la lumina largă a publicităţii, şi mai ales documentatul raport presentat de preşedintele curatoratului, arată că aci s'a muncit întins şi cu spor în cei trei ani din urmă.

Adunarea a şi luat unanim în considerare acest fapt, şi examinând din fir în păr socotelile printr'o comisie de 7 membrii esmisă din sânul său, a propus aprobarea lor şi a dat absolutoriul pe lângă exprimarea mulţămitei sale către harnicul curatorat.

Incercarea celui »mai mulţi«... de a face şi aci scandal, fără nici o considerare la sfinţenia locului, a dat faliment, şi n'a isprăvit decât ca să se compromită chiar şi în ochii celor ce mai aveam măcar o milă faţă de el.

Adunarea a reales întreg curatoratul cel vechiu, şi a umplut şi 2 locuri ce erau vacante, alegând curator nou şi cassar al bisericei vechi pe d-l Iosif Orga, secretar la »Economul«, iar pe d-l Vas. Pop, cassarul de până acum l'a ales cassar la fondul bisericei celei nouă. Membru nou în curatorat a fost ales şi d-l Iosif Mihu, un harnic şi credincios măiestru.

*

Drept concluziune a adunării preşedintele Dr. E. Dăianu a adus cuvenită laudă acelor vrednici credincioşi, cari au înţeles că în orice societate drepturilor corespund şi datorinţe, şi cari şi-au plinit cu drag, de bună voie, mica contribuţie de 1 coroană ori 3 ce se cere anual pentru susţinerea şi desvoltarea aşezămintelor culturale ale bisericei. Iar d-l Ladislau Papp, un fruntaş bărbat între credincioşii acestei parohii, a vorbit cu însufleţire pentru şeful acestei parohii, care aşa curând a ştiut să rupă besna întunerecului cu puterea luminei adevărului, ce-l stăpâneşte.

Se speră că în noul său ciclu curatoratul, va deprinde cu înţelepciune cârmuirea sa nouă şi va face ca toţi oamenii cu inima şi mintea la loc să înţeleagă, că pe cât de uşor e a provoca scandal, pe atât de greu e, în astfel de mediu, a săvârşi fapte vrednice a rămânea.

In legătură Vă trimit raportul tipărit prezentat adunării parohiale, care ne permite o privire intimă şi foarte instructivă în viaţa şi lucrarea unei parohii româneşti. Ce teren aci, şi ori unde pentru a deprinde o autonomie, pe care o tot reclamăm, fără de a o şi înţelege în mod practic. *)

Sincer.

*) Din acest raport vom publica un estras într'un număr viitor. — N. Red.

Noul ministru al Turciei în România.

Duminecă dimineaţa a sosit în Bucureşti noul ministru turc Sefa Bey venind cu trenul din Constanţa. unde sosise Sâmbătă seara cu vaporul »Traian«.

Sefa Bey, care e de origine albanez, a fost întâmpinat la Constanţa de o delegaţie de albanezi din capitală în frunte cu d-nii Mexi şi Tarpo. La debarcader au vorbit d-nii Dr. Temo din Constanţa şi Christo Mexi din Bucureşti, care au urat bun venit noului ministru turc.

Singurul discurs în româneşte, care s'a ţinut aci a fost acel al d-lui Hristo Mexi, discurs foarte entuziast pentru poporul român şi plin de sentimente româneşti.

Sefa Bey le-a răspuns în limba franceză mulţumindu-le.

La sosirea trenului în gara de Nord se afla pe peron o delegaţie a societăţii albaneze »Başhimi« cu drapelul, personalul legaţiunei otomane şi mai mulţi turci şi armeni. La coborârea lui Sefa Bey din vagon a vorbit cel dintâiu d-l Christo Mexi, care arată că şi-a îndeplinit delegaţiunea dată de albanezi de a aduce în capitala României pe Sefa Bey, fiul Albaniei, ca reprezentant al imperiului otoman, azi constituţional.

»La aceasta a doua patrie unde sunteţi stabiliţi de mult şi aveţi legături de interese şi de sentimente, vedeţi că Dumnezeu v'a dăruit şi pe fiul şi nepotul răposaţilor Avdul, Sami şi Nacim Bey, acei iluştri fruntaşi ai neamului care şi în pragul morţii s'au gândit la poporul albanez, cari au contribuit atât de mult la cucerirea libertăţii limbei române în Macedonia.

»Sunt sigur că şi nepotul lor Sefa Bey iubeşte ţara românească, unde se stabileşte azi, după cum îşi iubeşte naţiunea lui, o iubeşte tot atât de mult cât au iubit-o şi unchii lui, şi de aceea îmi permit a-i ura viaţă lungă şi fericită noului venit şi împreună cu mine să strigaţi cu toţii sus şi tare: Trăiască România care v'a iubit şi vă iubeşte: trăiască Sefa Bey ca albanez şi ca reprezentantul imperiului otoman, trăiască naţiunea albaneză (aplauze entuziaste).

Apoi au vorbit d-nii V. Zografi, V. Diamandi, Rafail Anastasiu şi alţi.

De aici s'au îndreptat cu toţii spre legaţiunea otomană.

STIRILE ZILEI.

— 2 Septemvrie v.

Marile manevre din Vesprim. Maj. Sa Monarchul a plecat astăzi din Budapesta, însoţit de o mare suită, la Vesprim, pentru a lua parte la manevrele ce se ţin în acest ţinut.

Moştenitorul tronului austro-ungar la Sinaia. Cetim în »Voinţa Naţională«, că A. S. Regală şi Imperială Archiducele Francisc Ferdinand, moştenitorul tronului austro-ungar, este aşteptat să vie la Sinaia în ziua de Luni 22 Septemvrie.

Numire. D-l Dr. Dimitrie *Cioloca* a fost numit cu începere dela 1 Septemvrie a. c. profesor la institutul teologic din Caransebeş.

Aşezarea pietrei mormântale a Domniţei Olteia. Alaltăieri, Duminecă, s'a făcut la mănăstirea Probota (Suceava) aşezarea în biserică a pietrei mormântale a Domniţei Olteia, mama lui Ştefan cel Mare. La solemnitate a luat parte şi d-l Spiru Haret, ministrul cultelor şi instrucţiunei. După oficiarea parastasului d-l inginer Lăpădatu, secretarul comisiunei monumentelor istorice, a ţinut o cuvântare despre »Religia creştină«. D-l ministru Haret a răspuns că neamul românesc datorează recunoştinţă Domniţei Olteia, care a dat ţărei un fiu ca Ştefan cel Mare. D-l Ionescu, revizor şcolar, a ţinut o cuvântare în curtea mănăstirei despre Ştefan Vodă şi Domniţa Olteia. D-l ministru a arătat însemnătatea zilei şi a sfătuit pe cei de faţă la credinţă în Dumnezeu pentru mărirea patriei. După aceea a avut loc o serbare şcolară.

Logodnă. Iulia R. *Roman* şi Ioan *Hărşan* fidanţaţi. Minthiul-Gherlei — Tăureni.

Furt în ministerul de externe. Din Viena se anunţă, că un necunoscut a pătruns alaltăeri în biroul şefului de secţie din ministerul de externe, Palloczy, luând cu sine mai multe documente importante.

Alegerea de patriarach. Astăzi are loc alegerea patriarchului sârbesc. Spre acest scop a sosit eri la Carlovăţ ministrul Günther în calitate de comisar regesc.

---

cărările pline de mărăcini ale lumii. Primeşte-le copilul meu şi grijeşte bine de ele, ca să nu le mai pierzi, fiindcă de le vei pierde şi a doua oară, n'o să le mai afli. Aceste daruri sunt nevăzute, dar când te vei deştepta, le vei simţi în sufletul tău pe toate şi nemărginită îţi va fi mulţumirea. Să nu uiţi niciodată copilul meu, că ceeace îţi dă viaţa va fi muritor. Nu. Viaţa e tot aşa de puternică ca şi moartea, când va pieri cea dintâiu va pieri şi cea de a doua, fiindcă moarte fără viaţă nu există. Nu crede tot oamenilor, fiindcă oamenii cei mai mulţi sunt egoişti, unilaterali şi răi, mulţi dintre ei nu mai cugetă şi nu simt, iar cugetarea singură îţi înghiaţă căldura sufletului şi te face, să crezi, că moartea ţi-a ucis viaţa. Tu cugetă, dar tot aşa de puternic să şi simţi. Nu uita să scrutezi, dar păstrează-ţi şi credinţa. Nu trece cu vederea cauzele, dar nu întârzia să admiri efectele, opreşte-te la proza vieţii, dar nu neglija poezia ei, pentrucă de vei avea inimă vei vedea mai puţin urâtul şi vei simţi mai mult frumosul. Şi să nu uiţi nici un moment, că stăpânul omului nu e niciodată răul, ci totdeauna Binele, pentrucă acesta a creat Fiinţa... Părăseşte dragostea, ce o ai faţă de tine, cunoaşte-te pe tine însuţi *şi mai mult de fiinţa ta să nu te ocupi*, tu şi fiecare om e făcut pentru alţii şi nimenea pentru sine. Insemnează-ţi bine asta, fiindcă numai aşa vei putea gusta pe deplin darurile vieţii şi vei înţelege vecinicia ei... Ş'acum te las copilul meu, mă întorc la stăpânul, care m'a trimis, la viaţa vecinică, fi tare, ascultă de cuvintele mele şi nu uita nici unul...« Umbra dispărea, când de-odată mă trezii deşteptat de cuvintele: »O mamă, dulce mamă, rămâi cu mine mamă!«, pe cari le îngânam cu ochii învăluiţi în lacrămi, pe când se depărta umbra.

Erau patru oare dimineaţa. Ţin minte ca şi cum astăzi s'ar fi întâmplat, pentru că trebue, să crezi, că tot ce ţi-am spus până acum e absolut adevărat. Nu m'am mai culcat, m'am îmbrăcat şi am eşit la preumblare, m'am dus în dumbrava, pe care o ştii din pădurea noastră şi-acolo căutam să-mi aduc aminte de toate cuvintele, pe cari mi le şoptise mama, fiindcă simţeam, că fiecare cuvânt îşi are însemnătatea sa, fără de care nu puteam fi. In mijlocul dumbravei, unde pasările pădurii îşi începeau tocmai concertul lor de dimineaţă, pe pajiştea moale de iarbă verde. în mijlocul horei de brazi şi de stejari simţeam cum îmi creşte inima şi cum o nouă viaţă mi se coboară în suflet. O dumbravă mi se arătase şi 'n vis şi dumbrava asta sămăna cu cea din vis, simţeam aproape de mine spiritul re'nviat al mamei, blândei mame, pe care o uitasem, o uitasem şi pe ea eu egoistul, care nu ştiam nimic despre alţii şi totul despre mine. Incepeam să-mi înţeleg rostul, să pricep menirea vieţii şi chemarea omului, simţeam vibrarea cuvintelor mamii în fiinţa mea ca un glas sfânt, care mă chema la viaţă şi-mi arăta cu hotărâre nemurirea acesteia. Re'nviasem. Temerea de moarte îmi dispăruse, de fricţiile înebunirii râdeam sarcastic, voiam par'că să-mi bat cât mai bine joc de eul meu din trecut, pentruca cu atât mai vârtos, să-mi întăresc eul din viitor....

De atunci au trecut patru ani prietinul meu şi de-odată cu ei mi-a trecut şi gândirea nebunatică. Cuget, dar şi simt. »Despotul« a pierit şi sunt sigur, că nu va mai străbate niciodată în lăcaşul curat şi senin al sufletului meu. — De atunci nu m'am mai fotografiat şi nici n'o să mă mai fotografiez, fiindcă nu-mi vine, să mai cred, că fotografia îţi asigură nemurirea.

V. Niţescu.

Reuniunea femeilor române din Abrud. Abrud-Sat şi Jur, invită la concertul ce-l aranjează în 20 Sept. st. n. în sala cea mare din hotelul »Detunata«, sub conducerea d-lui N. *Ganea* absolvent de conservator. Preţul de intrare: locul I. 2 cor., locul II. 1 cor. 60 b., locul III. 1 cor. 20 b. parter 80 b. După producţiune dans. Suprasolviri se primesc cu mulţămită şi se vor cuita pe cale jurnalistică.

Studenţii şi congresul de la Iaşi. D-l Al. Spineanu, preşedintele »Uniunei studenţilor« din România, explică într'o scrisoare deschisă, trimisă ziarelor motivele pentru cari societăţile autorizate studenţeşti nu pot lua parte la organizarea congresului dela Iaşi. Lipsa unei acţiuni comune şi asidui, zice d-l Spineanu, pe vremea vacanţei; absoluta nepregătire în faţa unui program aşa de pretenţios; divergenţa de opinii asupra acestui program; apoi înfricoşarea unei degenerări a congresului cultural întro manifestaţie de stradă, căci în Iaşi e multă însufleţire şi o chestiune antisemită nu poate lipsi, după cum unei asemenea chestiuni nu poate lipsi un joc politic; lipsa pe de altă parte a studenţimei din mijlocul societăţilor lor, făcură ca majoritatea societăţilor autorizate să nu-şi ia răspunderea congresului în faţa autorităţilor şcolare. Evident că în asemenea împrejurări, d-l ministru al cultelor nu putea să primească preşedinţia congresului. Ar fi temeinic lucru ca cea mai înaltă autoritate şcolară să presideze un congres cultural studenţesc, când studenţimea ar prezinta destule garanţii de seriozitate şi când un asemenea congres n'ar fi făcut în pripă şi n'ar fi — cum este acesta — vădit, tendenţios şi militant. Un congres, care să spele ruşinea congreselor de până acum şi care să fie demn de studentul român, este de dorit, dar el trebuia să fie mai din vreme şi mai serios chibzuit.

Ciocnire de trenuri. Trenul expres venind din Caşovia, s'a ciocnit eri lângă gara centrală din Budapesta, cu un tren de serviciu din cauza unui fals semnal al semaforului. 6 impiegaţi au fost uşor răniţi, 2 mecanici au fost grav răniţi. Trei vagoane de serviciu au fost distruse, două maşini mult stricate.

Cele 1285 de închisori din Rusia aveau la începutul anului 1906 o populaţie de 110.000 persoane; în anul următor cifra s'a urcat la 154.181. Acum ea trece de 220.000. Numărul osândiţilor la muncă silnică a sporit dela cinci mii la douăzeci de mii. A trebuit deci să se clădească 2275 închisori nouă; acum mai e nevoie de vre-o trei-zeci de mii de celule, a căror construcţie va costa 30 de milioane de ruble.

O domnişoară română în etate de 18 ani absolventă a cursului pentru şcoala froebeliană, caută un post sau la o atare şcoală sau la o familie română ca instructoară. Posede limba română şi limba maghiară. A se adresa la administraţie.

Un student universitar îşi oferă serviciile sale ca preparator de copii şi elevi. Dă lecţii din limba franceză si limba greacă. Remuneraţie modestă. A se adresa Redacţiei »Gaz. Trans.«

Scoala mamelor.

Intre ideile sulevate de cerinţele mai arzătoare ale timpului de azi, s'a scos în relief şi cea mai importantă, ideia de a se forma »Scoale pentru mame«.

Astfel cetim într'un comunicat al unui ziar dela noi, cum a urmat Viena după Berlin deschizând o şcoală pentru mamele tinere.

Acel comunicat zice:

»După Berlin a urmat Viena, unde s'a deschis o scoală pentru mamele tinere, unde aceste primesc instrucţie, întru îngrijirea şi creşterea mititeilor. Aceasta instruire se estinde şi mai departe. Invaţă pe mamele tinere cum au să îngrijească tinerele lor mlădiţe, lucrurile şi modul, şi cu ce mijloace se poate creşte un copil, atât fiziceşte, cât şi intelectual; lucruri cari reclamă o anumită muncă, cunoştinţă, şi îngrijire. Şi dacă femeea are să ştie şi se gândeşte la aceea, că a sosit iarna, că are să îngrijească pălăria de vară, ca să o mai poată folosi şi la anul, precum şi rochile de vară, întocmai are să ştie, că la o anumită etate ce este de observat, şi îngrijit întru fizicul şi constituţia băiatului şi întru desvoltarea lui sufletească; pentru care se cere o mare precauţiune în toate direcţiile observând avântul fireşte al băiatului.

Deoarece femea nu este numai femee, ci în acelaşi timp e şi mamă.

Acesta este destinul pentru care a creat-o Dumnezeu. Cusurul unei pălării îl va pricepe ori şi cine, — zice autorul acestui comunicat — ale unui copil însă nu e chemat fiecine să le cumpănească şi judece. Nu mamele tinere poartă vina dacă nu înţeleg pe mititeii lor, deoarece ele văd în mititeii lor în fiecare, un rebus... o enigmă le stă înainte, de care neorientate, nu-şi pot da seamă.

Intocmirile sociale de azi, şi educaţia greşită poartă vina, dacă unele mame tinere nu corespund pe deplin chemării lor de mame.

Este o prefăcătorie şi o ipocrisie, care se cultivă cu atâta îngrijire, cari dejosesc principiul de educaţie morală, la banalitate. Acest mod greşit de educaţie şi rea întocmire socială, a luat-o în considerare şi şcoala mamelor tinere din Viena.

Intemeietorii acesteia au văzut contrastul amar, cum şi cu câtă abilitate se învârte şi saltă fetiţa drăgălaşe prin salon, cu câtă corectitate neescepţionată ţine în vedere tot pasul, toată mişcarea şi fiecare zâmbet, şi eară ce neîndemânatecă e ca femeie, ca mamă. Cum nu se ştie afla în cazuri, unde se cere prezenţă de spirit, pricepere şi inteligenţă, ci stă ca în faţa unei pălării de thüll, care a fost deformată prin ploaie.

— Cam sarcastic, dar adevărat. —

Intocmirea socială prin aceasta nu se va schimba pe deplin, ci va drege în câtva ceea ce au omis de a împlini, mamele, faţă de fiicele lor.

(Va urma).

Convocare.

In senzul §-lui 23 din statute, prin aceasta se convoacă Adunarea generală a *Reuniunei învăţătorilor români greco catolici din ţinutul Lugojului, la Timişoara pe zilele 20 şi 21 Septemvrie st. n. 1908* cu următoarea ordine de zi:

Sedinţa I: Duminecă în 20 Septemvrie a. m. După celebrarea S. Liturgii deschiderea adunării generale în biserica cea veche gr.-cat., constatarea membrilor prezenţi, raportul comitetului central. Alegerea comisiilor diverse şi lecţia »Cetitul după metodul fonomimic«, întocmit de Péter Iozsef, propus din partea d-lui Iuliu Hărşan, învăţător în Lăţunaş. După aceasta prânz comun.

Şedinţa II: Duminecă în 20 Septemvrie la oarele 3 p. m. Propunerea temei practice din geografie: »A délkeleti vidék« (Ţinutul sud-ostic) de d-l Lazar Biro, învăţător în Gilad. »Inmulţirea«, propusă din partea d-lui Ioan Ienea învăţător în Lugoj, eventual prin d-l Iuliu Birou, învăţător in Ticvanul-mare. Critică asupra prelegerilor. Conferirea stipendiului şi a eventualelor premii.

Şedinţa III: Luni în 21 Septemvrie la oarele 9 a. m. Raportul comisiunilor exmise din şedinţa I. Votarea bugetului pe 1909. Eventuale propuneri. Designarea comisiunei verificătoare pentru protocolul adunării generale. Fixarea locului pentru adunarea generală viitoare şi alegerea oficianţilor şi reconstruirea Comitetului.

Lugoj, la 8 Septemerie 1908.

Ioan Boroş, prezid. reuniunei. *Ioan Ienea*, notarul reuniei.

Varietăţi.

S'au văzut în Europa state, cari au oprit tinerimea dela cetirea unor autori, sau au interzis reprezentarea pe ori ce scenă a cutărei piese. Aşa a cam păţit'o Oscar Wilde în patria sa, în Anglia, şi chiar în afară. Aşa a păţit'o Zola în Franţa, dar, îndeosebi, în restul lumii; aşa au păţit'o în sfârşit, atâţia scriitori umanitarişti (idoli ai social-democraţiei) în toată lumea, dar, în primul rând, în Rusia.

Cine s'ar fi gândit însă, că însuşi Molière să poată fi oprit.

Unele piese ale lui e adevărat că au fost censurate în Franţa de acum câte-va veacuri, dar ele şi azi sunt escluse cu desăvârşire după toate scenele din Japonia moravurilor severe.

Iată câte-va motive pe cari se întemeiază această escludere.

Molière atacă autoritatea părintească, care nici-odată nu poate fi considerată în Japonia exagerată.

El întotdeauna dă dreptate tinerimii şi îşi bate joc de bătrâni.

El glorifică căsătoria din iubire.

El acordă femeii oare-care independenţă faţă de bărbat.

Ridiculizează pe medic. Creiază servitori aroganţi şi îşi bate joc de savanţi.

Să trăiască acum în mijlocul lor, de mult l'ar fi închis Japonezii pe Molière...

*

Intr'o seară, scrie un ziar francez, se dedea o serată muzicală într'o scenă câmpenească de provincie de doi artişti, clowni muzicali, cântăreţi imitatori etc.

De-odată, unul dintre aceşti artişti se ridică şi anunţă cu gravitate:

»Doamnelor şi domnilor, voiu avea onoarea să imitez, în faţa d-voastră, pe d-l Galipaux (vestit actor comic).

Şi artistul îşi joacă rolul promis »imitând« pe Galipaux cu o desăvârşită lipsă de talent.

După acest *succes* al actorului, se ridică din mulţime un om mărunţel, cu faţa spână şi cu ochii vii şi isteţi:

— »Dacă domnii artişti mi-ar da voie, a-şi recita şi eu un monolog de ale lui Galipaux, a cărui voce o imitez perfect«.

După sfârşitul monologului, care a entuziasmat publicul la culme şi după-ce omul mărunţel îşi reluă locul, unul dintre artişti îl felicită:

— »Ah!« domnule, d-ta ai imitat pe Galipaux într'un chip desăvârşit«.

»Nu-i aşa?« murmură »amatorul«. Dar această imitare are o esplicare şi am să vi-o dau: e că eu sunt Galipaux.

M.

Bibliografie.

A apărut nr. 365 din »Biblioteca pentru toţi« cuprinzând **Poveşti** de *Virgil Caraivan*. D-l Virgil Caraivan face parte din pleiada de scriitori tineri, cari s'au manifestat cu atâta putere şi bogăţie în timpul din urmă. Adânc cunoscător al literaturei noastre populare, cât şi a literaturilor similare streine, om cult, stăpânind limba românească în cea mai frumoasă formă a ei, domnia sa a prelucrat poveştile noastre în aşa fel, că ne-a dat adevărate bucăţi de literatură înaltă, putând fi citite cu folos de către ori şi cine. Domnia sa, în alcătuirea acestui gen popular, a întrebuinţat un nou sistem, împodobind scheletul basmelor şi snoavelor cu observaţii şi caracterizări personale făcute cu mult talent şi cu o adevărată pătrundere psihologică. Fiind născut dintr'o familie de răzeşi moldoveni, domnia sa a trăit şi simţit adevărata vieaţă românească din frumoasele noastre sate, ca apoi cu un spirit de observaţie şi de umorist fin, ce-i este caracteristic, să ne prescrie vieaţa aceea de petreceri şi obiceiuri româneşti în toate poveştile d-sale, pe lângă avântul de înaltă poezie ce se mai desface de ele.

D-l Virgil Caraivan este considerat între fruntaşii prozei populare, ceea ce va face de sigur, ca acest nou volum de poveşti să fie citit cu plăcere şi c'un deosebit interes. Preţul volumului 30 bani. De vânzare la librăria Alcalay şi la toate librăriile din ţară.

Vasile C. Osvadă. „Băncile populare din România". Cu un adaus informativ Preţul 1 coroană.

Mihai Eminescu. „*Poezii*", c'o notiţă biografică de Ioan Sân-Giulescu. Ediţia II, complectată şi adăugită. Preţul 2 lei. Porto 10 bani.

Octavian Goga. „*Poezii*", premiate de Academie. In Biblioteca pentru toţi sub numărul 286—287. Preţul 60 bani. Porto 5 bani.

Haralamb Lecca. „Femeea Indărătnică", comedie în 5 acte, tradusă după Shakespeare. (In Biblioteca pentru toţi. No. 284, Preţul 30 bani. Porto 5 bani.

Ecaterina Colonel Steri d. „*Buna Menageră*". Carte de bucate practică, care conţine recete dela cele mai fine mâncari, prăjituri, gelatine, creme, conserve, dulceţuri, după bucătăria fină din România Preţul cărţei e de 5 coroane, plus 20 bani porto.

St. O. Iosif. „*Zorile*" Drama istorică în două acte şi în versuri. Preţul 1 cor. (10 b. porto).

„*P. Ispirescu*" Povestirile unchiaşului sfătos. 1 cor. 50. (10 b. Porto).

Vasile Alexandri. Ediţia II din opere complete. *Teatru I.*

De cuprinsul următor:

„Şoldan Viteazul", Mama Angheluşa", „Herşcu Boccegiul", „Clevetici", „Sandu Napoilă", „Surugiul", „Ion Păpuşariul", „Cucoana Chiriţa" „Barbu Lăutarul", „Paraponisitu'", „Kera Nastasia« „Haimana", „Gură-Cască", „Stan Covrigariul", „Vivandiera", „Păcală şi Tăndală", „Sgara mâţei" „Craiu nou", Harţă Răzăşul", „Ramăşagul", „Peatra din casă", „Nunta ţărănească", „Chiriţă la Iaşi", „Chiriţa în Provincie".

Preţul 1 cor. 50 b. (20 bani porto.

ULTIME ŞTIRI.

Praga. 15 Sept. In întreaga Boemia au avut loc Duminecă 40 de întruniri publice convocate de social-democraţi. La ordinea zilei era cererea de a se introduce votul universal, direct şi secret pentru Dietă şi consilii judeţene. La Praga a avut loc o demonstraţiune, la care au participat peste 15 mii socialişti. In capul procesiunei era un grup de biciclişti cu roatele vopsite cu roşu şi cu steaguri roşii pe cari se citea inscripţia: „Vrem votul universal, direct şi secret, pentru alegerile pentru Dietă şi consilii judeţene". In mijlocul diferitelor organizaţiuni, cari participau la această procesiune, se vedeau steaguri cu aceiaşi inscripţie ca mai sus. Numeroase femei au luat parte la această demonstraţiune, care a produs o mare impresie asupra populaţiunei oraşului. S'a ţinut apoi şi un meeting de protestare la care au luat cuvântul, între alţii, deputatul Nemec şi deputatul german social Schafer. Ambii au ţinut cuvântări energice în favoarea votului universal. La sfârşit s'a votat o moţiune, care va fi înmânată mareşalului ţărei, prinţul Lobkovitz, de către comitetul executiv al partidului social-democrat boem.

Sofia, 15 Septemvrie. Eri au sosit aici 91 de adrianopolitani notabili de diferite naţionalităţi, în maioritate însă turci. Printre aceştia unii înalţi funcţionari ai vilaetului şi doi ofiţeri. Oaspeţii au fost salutaţi la graniţă de către autorităţile bulgare, care au însoţit pe escursionişti până lângă Sofia, unde o delegaţiune a mers să-i întâmpine la gară în mijlocul ovaţiunilor mulţimii. Muzica a intonat imnurile turc şi bulgar. Consiliul municipal a urat bună sosire. S'au ţinut apoi discursuri. Oraşul este pavoazat, oaspeţii vor pleca Marţi.

Madrid, 15 Septemvrie. Sesiunea parlamentară a fost închisă. Redeschiderea este fixată pentru 12 Octomvrie.

Sigmaringen, 15 Septemvrie. Principesa moştenitoare a României împreună cu mica principesă Elisabeta au sosit aci.

Petersburg. 15 Sept. Eri au fost 86 de noui cazuri de holeră aci şi 26 de decese. Numărul total al bolnavilor este de 166. Săptămâna trecută s'au declarat în toată Rusia 2296 de cazuri, dintre cari 1026 urmate de moarte. Dela începutul epidemiei au fost 6747 de bolnavi şi 3730 de decese.

Glume.

Intre logodiţi:

— O Alexandre, nu ştiu cum să fac ca să te fac fericit!

— Cere tatălui tău să îndoiască zestrea...

*

— Congresul de pace a declarat, că pe viitor copiii nu se vor mai putea juca »de-a soldaţii«.

— Atunci cum au să se mai joace?

— De bunăseamă »de-a congresiştii« căci şi acesta e un joc de copii...

*

La tribunalul corecţional:

Preşedintele: — Asta e a 17 oară, că eşti acuzat de vagabondagiu. Asta e supărător!

Vagabundul: — Eu nu mă gândeam d-le preşedinte, că asta v'ar face atât de mare supărare.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

Dr. STERIE N. CIURCU.
VIII Kochgasse Nr. 29 — Viena
Consultaţiuni
cu celebrităţile medicale, cu specialiştii de la facultatea de medicină din Viena.
Telefon nr. 17065.

Nr. 104—1908.
şcol.

Concurs.

La şcoala conf. gr.-cat. din Maieru, la postul al III-lea şi al IV-lea de **învăţător**, devenite vacante prin pensionare să escrie concurs pe lângă următoarele emolumente:

1) Salar anual 600—600 cor.

2) Relut de cuartir şi grădină 80—80 cor.

Întregirea salarelor conform art. de lege 27 din 1907 se va efeptuì numai după dobândirea ajutorului de stat, carele s'a cerut. Dacă ajutor de stat nu s'ar primì susţinătorul şcoalei se va restrânge la 2 puteri didactice.

Alegerea va fi în 4 Octomvrie a. c, cei cântăreţi şi în special cei capaci de a conduce cor, vor fi preferiţi. Competenţii să se presinte în persoană. Rugările instruate după lege sunt a se înainta cel mult până la ziua alegerei senatului şcolastic

Maieru, la 11 Sept. 1908.

Ieronim Groze,
preşedintele sen. şcol.

822,1—1.

Cursul pieţei Braşov
Din 15 Septemvre n. 1908

Bancnote rom.	Cump. 18.96		Vênd.	19.10
Argint român	„	18.80	„	18.90
Lire turcesci	„	21.50	„	[illegible]
Scris. fonc. Albine 5%		100.—	„	101.—
Ruble Rusesci	„	2.51	„	2.53
Napoleondori.	„	19.02	„	19.12
Galbeni	„	11.20	„	11.40
Mărci germane	„	117.20	„	117.30

»Romana«

este titlul broşurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureşianu, cu descrierea şi esplicarea dansului nostru de salon.

„Romana“ dans de colónă în 5 figuri. *Descrisă şi esplicată împreună cu musica ei, după compunerea ei originală.* Cu-o introducere („în loc de prefaţă“,) de *Tunarul din Dumbrău*, **Popa.** — Tipografia Aurel Mureşianu, Braşov 1903.

Broşura este în cuart mare, hârtie fină şi tipar elegant, cu adausul unei cóle de note (musica „Romanei“ cu esplicări) şi costă numai 2 cor. 50 bani (plus 5 bani porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se póte procura de la tipografia A. Mureşianu, Braşov.

Profesor
dă lecţii din
limba francesă.
Informaţii la Administr. „Gazetei“.
(321,1—3.)

„AGRICOLA“
din Hunedoara—Vajdahunyad.

Concurs.

Pentru ocuparea cu 1 Octomvre st. n. a postului de **contabil** retribuit cu un salar anual de **1600 cor.**, tantiemă statutară şi dreptul la fondul de penziuni, după împlinirea unui an de probă în serviciul institutului.

Să cere dovedirea prin acte că petentul a absolvat o şcoală comercială şi că are praxă în afaceri de bancă. Cunoştinţa de limbi e socotită ca o preferinţă.

Rugările instruite cu acte să se adreseze la subscrisa:

(314.2—2) Direcţiunea „Agricolei“

La spălat merg ca la joc,
Şi nu ostenesc de loc.
Dela **Schicht** am **săpun,**
Şi puterea nu-mi pun.

Puterea de curăţire minunată şi intensivă a săpunului

Cerb a lui Schicht

vine dela modul de fabricaţie deosebită şi alegerea cu grije a celor mai bune materii brute!

Săpunul Cerb a lui Schicht

cruţă mânile şi rufăria! Cruţă osteneala, năcazu şi sănătatea! Este economie în bani, timp şi lucru. Pentru curăţenie garanţie de **30,000 coroane!**

Se capătă în toate prăvăliile mai mari

The „NOXIN“ Co.

Londra: E. C 57. Chisvell Street
Wiena XVIII.: Willy Weingärtner S mpey-Strasse 13 Selefon 22149.
Paris: 125. Rue Montmartre.
Budapesta, VI.: Brüder Hochsinger.

Cărţi de rugăciuni.

Sonorul séu frumos rĕsună tórele plânso-cântuṙi la mormêntul Domnului nostru Isus Christos de Uoenescu, ... —.24.

Carte de rugăciune de Calistrat Cora sunt cu: Cor. 1 40, 1·60, 1·80, 2·40, 2 60, 7·—, 8·40.

Lauda lui Dumnezeu: costă —·90, —·60, 1·80, 2·10, 2 65, 2·80, 3 10, 3 50

Cheia Raiului costă: —·75, 1·20, 1·40, 2·—, 3·50.

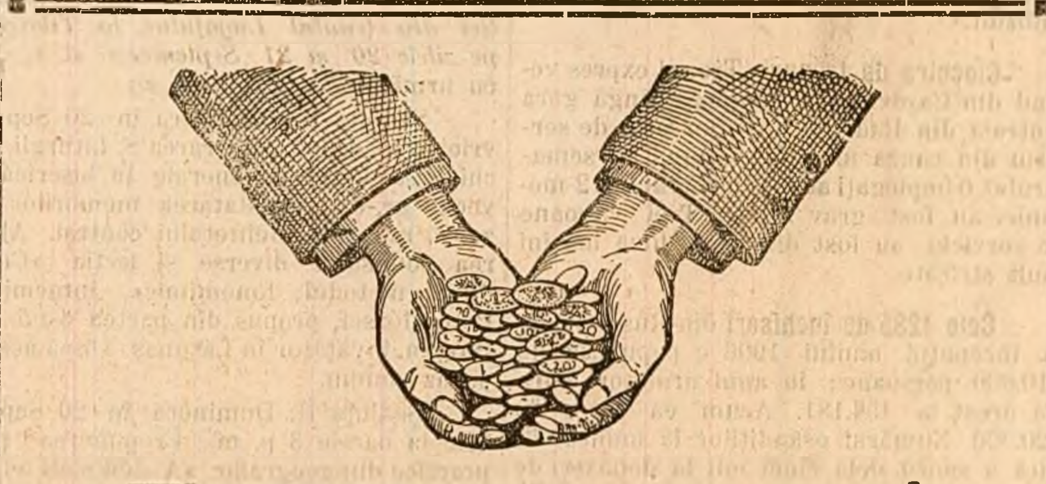
Versurile nascerei Domnului nostru Isus Christos, . . . —.12.

Visul Nascĕtórei de D-ḍeu —.12.

Epistolie a Domnului nostru Isus Christos ce a trimis'o Dumneḍeu din ceriu, ... —.24

Cărţi de rugăciuni întocmite de protopresbiterul Calistrat *Coca*, cu aprobarea Consistoriului Archiepiscopesc ortrodox oriental din Cernăuţi cuprinḍênd diferite rugăciuni: rugăciunea de séră, cătră d-l nostru Isus Christos, îngerul păzitor cântarea de laudă pentru sfânta Născĕtóre. Rugăciunile în ḍilele de peste sĕptĕmână. Liturgia de Dumineca. Acatistul bunei vestiri. Canone. Rugăciuni de pregătire pentru mărturisire. Rugăciunile din sĕptĕmâna luminată. Rugăciunile din ḍiua Nascerei Domnului. Rugăciuni de cuprins felurit etc.

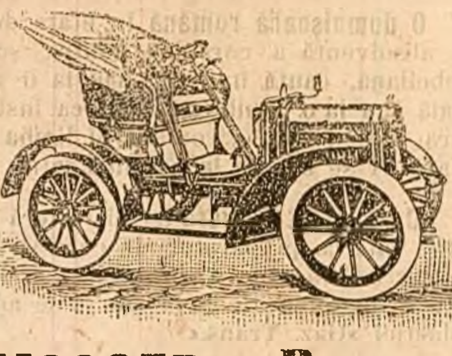
Tóte aceste cărţi sunt în diferite legături de la cele mai simple până la cele mai luxóse. Tóte însĕ sunt fórte frumóse şi elegante. Preţul lor e felurit.

Fie-care posesor a unei
Trăsuri-motor a lui PUCH!
economiseşte mulţi bani şi mai mult năcaz.

Bicicle motor:
Siguranţă mare:
HP. (35 Kg.) 2½, 2¾, 3½, 4, 5 & 6 HP.

Automobile:
construcţie simplă. Executare solidă:
8/9 9/10 14/16 20/25 HP.
Benzin. Uleiu. Părţi constitutive
Pneumatice.
Reparaturi de automobile.

Reprezentant: **MICHAEL MOOSER,** Braşov, Strada Porţii 39.

APĂ MINERALĂ PHŐNIX DIN BUZIAS

Succes extraordinar la suferinţe de rinichi şi beşică.

Apă minerală plăcută fără fer.

Cu deosebire apă de masă răcoritoare.

Vindecă, răcoreşte. Recomandată de medici.

Are efect escelent ca **apă de cură** la suferinţe de rinichi, beşică, catar cronic de rinichi, formaţiuni de peatră şi boale catarale de secreţiune. — La cerere trimite prospecte Administraţia Isvoarelor:

Direcţia băilor MUSCHONG în Buziaş.

Plecarea şi sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.
Valabil din 1 Maiu st. n. şi până în 1 Oct. st. n. 1908.

Plecarea trenurilor din Braşov.

Dela Braşov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·46 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Cluşiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 7·30 min. séra.
IV. Tr. accel. p. Arad la órele 10·26 m. séra

Dela Braşov la Bucuresci:

I. Trenul de persóne la óra 3·20 m. dim.
II. Trenul mixt la órele 12·00 m. p. m.
III. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Cluşiu).
IV. Tren mixt la órele 7·47 séra.*
*) (care circulă numai la Predeal.

Dela Braşov la Kezdi-Oşorheiu Bereczk şi Ciuc-Ghimes:

I. Trenul de pers. la óra 5.15 min. dim.*
II. Trenul mixt la óra 8·41 min. a. m.*
III. Trenul de per. la óra 3·05 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).
IV. Tren de pers. la órele 7·00 m. séra.*
(* au legătură numai la Szepszi-Szt.-György).

Dela Braşov la Zĕrnesci (gara Bartolomeiu)

I. Trenul mixt la óra 8·40 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 4·16 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 9·46 séra.

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

I. Tren acc. p. Arad la órele 4·52 m. dim
II. Trenul de persóne la óra 7·12 dim.
III. Tr. accel. peste Cluşiu la ó. 2·09 m. p. m
IV. Trenul mixt la óra 8·50 min. séra.

Dela Bucuresci la Braşov:

I. Tren. de pers. la óra 7·28 min. dimin (numai dela Predeal).
II. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m. (Are legătură cu Sibiiu şi Cluj).
III. Trenul pers., la óra 4·55 m. p. m.
IV. Trenul mixt. la óra 9·18 min. séra.

Dela Bereczk-Kezdi-Oşorheiu şi Ciuc-Ghimes la Braşov:

I. Trenul de persóne la óra 8.16 m. dim.* (are legătură cu Ciuc-Sereda)
II. Trenul de pers. la óra 1·59 m. p. m.*
III. Trenul mixt, la óra 6·33 m. séra.*)
IV. Tren mixt, la órele 10·08 m. séra.
(* au legătură cu Ciuc-Gyimes).

Dela Zĕrnesci la Braşov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la óra 7·12 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·39 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 7·07 séra.

Notă. Incepând cu 1 Iunie intră în circulaţiune trenul direct Arad-Budapesta şi trenul accelerat de dimineaţă Braşov-Budapesta.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numĕrul à **10 fileri** se vinde la zaraful Dumitru Pop, la tutungeria de pe parcul Rudolf şi la Eremias Nepoţii.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.